VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 159)**
- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 82)**

z dnia 25 października 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 159)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 82)

25 października 2017 r.

Komisje: do Spraw Unii Europejskiej oraz Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem poseł **Izabeli Kloc (PiS)**, przewodniczącej Komisji do Spraw Unii Europejskiej, rozpatrzyły:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy o dialogu politycznym i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kuby, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 12 grudnia 2016 r. (druk nr 1866).

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Czaputowicz** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Piotr Babiński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Rafał Czarski**, **Aleksandra Rhein** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych oraz **Przemysław Sadłoń** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Witam panie i panów posłów. Witam pana ministra Jacka Czaputowicza – podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Stwierdzam kworum. Bardzo proszę posłów o zajmowanie miejsc. Otrzymali państwo porządek obrad.

Przechodzimy do pierwszego czytania rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy o dialogu politycznym i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kuby, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 12 grudnia 2016 r. – druk nr 1866. Projekt tego druku został skierowany do naszych Komisji do pierwszego czytania przez marszałka Sejmu w dniu 29 września 2017 r. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie przez wnioskodawcę, pytania posłów, odpowiedzi wnioskodawcy i debatę w sprawie ogólnych zasad projektu. Wszyscy z państwa otrzymali opinię Biura Analiz Sejmowych w zakresie druku, jaką przygotował pan dr Ziemowit Cieślik. Bardzo proszę przedstawiciela rządu o uzasadnienie projektu z druku nr 1866.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Jacek Czaputowicz:

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, z przyjemnością przedstawię uzasadnienie rządu do umowy o dialogu politycznym i współpracy między Unią Europejską i państwami członkowskimi z jednej strony, a Republiką Kuby z drugiej strony. Są obecni ze mną w dniu dzisiejszym eksperci Ministerstwa Spraw Zagranicznych, którzy mogą uczestniczyć w dyskusji i odpowiedzieć na szczegółowe pytania: pan Konrad Marciniak – zastępca dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego, pan Michał Żukowski – attaché w Departamencie Prawno-Traktatowym oraz pani Karolina Cemka – zastępca dyrektora do spraw Ameryki, która zajmuje się kwestiami współpracy z Kubą.

Szanowni państwo, do momentu podpisania umowy rozwój kontaktów politycznych między Unią Europejską a Kubą uzależniano od kwestii przestrzegania tam praw człowieka i swobód obywatelskich. Sprzeciw władz kubańskich od początku budziła tzw. polityka dwutorowości, która polegała na utrzymywaniu kontaktów z jednej strony

z władzami Kuby, a z drugiej ze społeczeństwem obywatelskim. Umowa, która jest przedmiotem dzisiejszego posiedzenia, w pewnym sensie ma charakter przełomu politycznego w relacjach Unii Europejskiej z Kubą.

Jest to pierwsza umowa dwustronna między Unią Europejską i państwami członkowskimi a Kubą, która tworzy naszym zdaniem stabilne ramy wzajemnych stosunków, zastępując dotychczasowy dialog prowadzony w trybie ad hoc. Jest to pewna regulacja prawa międzynarodowego mająca na celu wciągnięcie do rozmów i wpływanie na sytuację polityczną, prawa człowieka na Kubie, z uznaniem suwerenności tego państwa. Umowa odzwierciedla znacząco poprawę w relacjach między Kubą a państwami członkowskimi Unii Europejskiej i stanowi ramę do zacieśniania współpracy politycznej, a także platformę dla rozwoju relacji między Hawaną a Brukselą na forach międzynarodowych. Celem umowy jest utrwalenie i zacieśnienie powiązań między stronami w obszarach objętych dialogiem politycznym, współpracą, handlem, zgodnie z zasadami obustronnego szacunku, wzajemności i wspólnoty interesów oraz jak już wspomniałem – poszanowania dla suwerenności stron.

Stosunki będą ukierunkowane na wsparcie modernizacji gospodarki kubańskiej, wsparcie społeczeństwa obywatelskiego, współpracę dwustronną na forach międzynarodowych w celu wzmocnienia przestrzegania praw człowieka i demokracji, a także przeciwdziałania dyskryminacji i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

Przechodząc do konstrukcji samej umowy, która została przesłana pod obrady Wysokich Komisji, zwracam uwagę na trzy filary, które zostały wyraźnie wyodrębnione. Po pierwsze, dialog polityczny – jest w części drugiej, po wstępie. Po drugie, współpraca i dialog dotyczący polityki sektorowej. Po trzecie, handel. Postanowienia zawarte w tych częściach ustanawiają mechanizmy współpracy oraz dialogu w takich dziedzinach jak: prawa człowieka, rozbrojenie, terroryzm, kwestie polityczne, prawne, społeczne, środowiskowe, gospodarcze, a także, co jest nie bez znaczenia dla działalności gospodarczej Unii Europejskiej, wymiany handlowej Polski z Kubą i ułatwienia w handlu. Umowa przewiduje ustanowienie wspólnej rady Unii Europejskiej i Kuby, która będzie nadzorowała i monitorowała wypełnianie celów umowy. Zakłada się, że będzie się zbierała co najmniej raz na dwa lata na szczeblu ministerialnym. Na podstawie umowy zostanie też powołany wspólny komitet działający na poziomie urzędników wyższego szczebla. Będzie on odpowiedzialny za wypełnienie postanowień umowy. Tryb działania wspólnego komitetu zostanie ustanowiony przez wspólną radę.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, podpisanie umowy, a następnie jej wejście w życie wpisuje się w założenia polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej wobec regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów mającej na celu wspieranie dialogu politycznego i rozszerzanie obszaru współpracy, m.in. w dziedzinie kultury, nauki oraz gospodarki. Władze i polski rząd są przekonane, że umowa przyczyni się do zacieśnienia dialogu politycznego i rozwoju wszechstronnej współpracy między Unią a Kubą, a także w relacjach dwustronnych między Warszawą a Hawaną. Ze względu na mieszany charakter umowy wynikający z zakresu kompetencji Unii Europejskiej oraz państw członkowskich określonych w traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – wejście w życie umowy wymaga przeprowadzenia odpowiedniej procedury wyrażenia zgody na związanie się nią w państwach członkowskich UE. Zgodnie z art. 86 ust. 3 umowy do czasu wejścia w życie umowy część przepisów stosuje się tymczasowo w zakresie spraw wchodzących w zakres kompetencji UE. Tymczasowe stosowanie rozpocznie się już 1 listopada br.

Umowa ustanawia mechanizm współpracy politycznej i handlowej, który charakteryzuje się wzajemnością praw i obowiązków oraz wspólnymi działaniami realizowanymi przez powołane w tym celu organy według określonych procedur. Ponadto umowa dotyczy kwestii uregulowanych w RP aktami rangi ustawowej – przykładowo ochrony danych osobowych, zwalczania przestępczości zorganizowanej, korupcji, migracji, ochrony konsularnej. W związku z powyższym umowa podlega ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 3 i pkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z tego względu, pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, szanowni państwo, wnoszę o przyjęcie projektu ustawy o ratyfikacji umowy między Unią Europejską a Kubą i dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Czy są pytania? Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, w uzasadnieniu do tego projektu ustawy ratyfikującej umowę o dialogu między Unią Europejską a Kubą mówi się o tym, że strona kubańska nie życzyła sobie, aby przedstawiciele państw Unii Europejskiej spotykali się z dysydentami kubańskimi. Przedstawiano to jako warunek zawarcia tej umowy czy pogłębienia stosunków. Panie ministrze, chyba akurat panu nie muszę mówić, jak niezwykle ważne dla dysydentów są kontaktowanie się z demokratycznym światem i możliwość uzyskania wsparcia z tej strony. Jak ta sprawa będzie wyglądała po podpisaniu tej umowy. Czy polskie władze lub władze UE w jakikolwiek sposób dały do zrozumienia stronie kubańskiej, że ograniczą swoje kontakty z dysydentami kubańskimi po zawarciu tej umowy? Czy mógłby pan wyjaśnić, jak wygląda ta kwestia w świetle rozmów? Rozumiem, że nie ma takich decyzji na piśmie. Jak to się przedstawia w świetle założeń i planów polskiej dyplomacji?

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma pan przewodniczący Głębocki.

Poseł Konrad Głębocki (PiS):

Szanowna pani przewodnicząca, panie ministrze, Wysoka Komisjo, chciałem zapytać pana ministra o to, czy jego zdaniem ta umowa może przyczynić się do ochrony praw człowieka na Kubie? Rozumiem, że jest taki kierunek zmian, choć jest to podejście inne niż to, które prezentuje obecna administracja Donalda Trumpa. Wprawdzie zachowała ambasadę w Hawanie, ale prezentuje argumentację taką, że normalizacja na obecnym etapie nieco cementuje obecny reżym. Bardzo proszę pana ministra o odniesienie się do tych kwestii.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o odpowiedź, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Jacek Czaputowicz:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, kwestie podnoszone przez pana posła Święcickiego są niezmiernie istotne. Wydaje mi się, że należy generalnie spojrzeć na politykę Unii Europejskiej wobec innych państw, zwłaszcza tych, gdzie występują reżymy autorytarne – jak kubański. Unia Europejska nigdy nie zgodziłaby się na danie wolnej ręki władzom jakiegokolwiek państwa na traktowanie dysydentów w sposób niezgodny ze standardami praw człowieka. Informacja, która jest w uzasadnieniu, służyła wskazaniu historycznych uwarunkowań. Żadne państwo nie życzy sobie, aby czynniki zewnętrzne ingerowały w jego sprawy. Tak widzą to też władze kubańskie. Tym niemniej sama umowa umożliwia Unii Europejskiej prowadzenie rozmów ze społeczeństwem obywatelskim, w tym z dysydentami. Dużym sukcesem jest, że władze Kuby wyraziły na to zgodę.

Nie chciałbym szukać analogii historycznych, ale wydaje mi się, że jest to sytuacja podobna do okresu komunistycznego w Polsce, gdy przyjęła ona postanowienia traktatów helsińskich KBWE. Wówczas też zobowiązała się do przestrzegania pewnych praw człowieka. W konsekwencji ten proces budowy opozycji w Polsce i powoływania się na akta Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie – Komitet Obrony Robotników, KSS „KOR", Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela czerpał z tych instrumentów międzynarodowych, dzięki temu, że Polska przystąpiła do umów i zobowiązała się przestrzegać standardów. Podobnie jest w tym przypadku.

Można innymi słowy stwierdzić, że analiza wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym Polski, prowadzi do tego, że podpisanie tej umowy ureguluje wzajemne relacje. Dialog polityczny przewidziany w umowie zapewni lepszą ochronę praw człowieka na Kubie. Są tam poszczególne rozdziały takie jak; „Demokracja i prawa człowieka" oraz art. 5 – Prawa człowieka, które dają Unii Europejskiej pewien tytuł, z akceptacją władz kubańskich, do interesowania się tą problematyką. Dlatego uważamy, że nie

ma tu zagrożenia, że ten instrument międzynarodowy mógłby się przyczynić do tego, że dysydenci zostaliby bez opieki społeczności międzynarodowej.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś chce zabrać głos w debacie? Nikt się nie zgłasza. Zamykam debatę. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 1866.

Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego.

Wnioskuję o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 1866. Otwieram dyskusję. Czy pan minister chce zabrać głos? Dziękuję. Czy ktoś z członków Komisji chciałby zabrać głos? Nie słyszę. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Nie mamy uwag.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję. Czy do tytułu ustawy są uwagi? Nie słyszę.

Czy są uwagi do art. 1? Nie ma uwag.

Czy są uwagi do art. 2? Nie słyszę.

Przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu ustawy z druku nr 1866? (28) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisje przyjęły sprawozdanie jednogłośnie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Bardzo proszę, głos ma pani poseł Gosiewska.

Poseł Małgorzata Gosiewska (PiS):

Chciałabym zgłosić pana posła Józefa Leśniaka na stanowisko sprawozdawcy.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Czy pan poseł się zgadza?

Poseł Józef Leśniak (PiS):

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Czy ktoś jest przeciw powierzeniu panu posłowi funkcji sprawozdawcy? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę bez głosu sprzeciwu.

Informuję, że na tym porządek obrad został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia zostanie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję państwu.